

- Starý problém jazykového práva
- Udavačství v emigraci.
- Lev Sychrava uprhl do Prahy.
- Otec Flynn jde s uprchlíky.
- Velkoobchod lidskou bídou.
- Propaganda pro odsun roste.
- Zradlo domova.
- Jednou větou...
- Svobodná tribuna čtenářů.

KOMUNISTÉ HROZÍ DÁLE

Studená válka bude pokračovat ve zvýšené míře

Rok 1956 nezačal pro západní demokracie právě nejlépe. Z francouzských voleb vyšla jako nejsilnější strana komunistická. Když se mezi sebou silně konkurujícími demokratickým a socialistickým stranám nepodařilo sestavit společné kandidátky, jejichž pomocí by mohly zeslabit komunistický vliv na francouzské voliče. A tak každý čtvrtý Francouz dal svůj hlas komunistům a to často jen z protestu nad neschopností dnešních demokratických politických kruhů v konsolidování vnitropolitické situace. Důkazem toho je rovněž i skutečnost, že až dosud neznámá extrémně praviceová strana Pierra Poujadeova získala 10% hlasů a to opět z velké části jako protest proti dosavadní činnosti demokratických stran. Zatím, co nebezpečí komunismu je každému na Západě jasné, Poujadeuv směr se stává novou neznámou, která již dnes nachází následovníky v Itálii, Řecku, Dánsku, při zakládání nových radikálně pravicových stran. I v Německu se k poujadismu chce připojit Dr. O. Strasser, bývalý spolupracovník a později odpurce Hitlera. Ze by Strasser mohl dosáhnouti úspěchu svého francouzského vzoru v příštích západoněmeckých volbách v r. 1957, je tak vyloučeno, jako obava, že by komunisté dosáhli lepšího úspěchu, než tomu bylo ve volbách posledních. Německá spolková republika je oproti jiným západoevropským zemím hospodářsky mnohem lépe stabilizována a tak nepřehlíží ani zdaleka v úvalu využití parole třídního boje, jak je tomu ve Francii a v Itálii, neboť i poujadismus hájí z velké části zájmy středního stavu, který hlavně po druhé světové válce je v těžkém boji o svou existenci.

V západních státech je předním úkolem spravedlivé řešení sociálních otázek a právě výsledek francouzských voleb to jen potvrzuje. Proto vláda Německé spolkové republiky po položení základu západoněmeckým hranným silám, předkládá svému parlamentu novou sociální reformu, která zvyšuje starobní renty, přidávky pro děti, zajišťuje daňové úlevy, zvyšuje platy důlním dělníkům atd., neboť právě Zap. Německo si zcela jasně uvědomuje bezprostřední nebezpečí, které mu hrozí ze strany sovětského východoněmeckého režimu, kde se rovněž již ustavily řádne vojenské formace, které budou úzce spolupracovat s ostnatými komunistickými státy varšavského paktu. Ještě tento měsíc se připravuje v Praze konference členů této rudé aliance, aby na ní byla dohodnuta další koordinace komunistických bratřiných sil včetně Vých. Německa.

Naproti tomu nejsou na Západě koordin-

nační snahy ušetřeny ohlasných, sice ne zvláště směrnatých, ale přesto jen zajímavých rozmluv, jako na př. tomu byla řeč US-státního sekretáře J. F. Dullese, která vzbudila zvláště v Anglii hodně protestu. Dullesova řeč, která byla zřejmě pod vlivem blížících se voleb v USA, podpořila mnohá antiamerické politické kruhy v Evropě a dokonce i komunistickou propagandu, neboť dokazovala, že v USA jsou kruhy, které dávají přednost válce a uplatnění atomových bomb i v lokálních konfliktech.

Kdyby západní svět byl spjat pevnou soudržností, což bohužel není tak ve všech případech jasné, mohla by již dnes světová situace v otázce Západu a Východu vypadat docela jinak. Nemuseli bychom již prožívat komunistickou politickou ofenzivu na Dálném Východě, dodávky zbraní Egyptu, Syrii, Afganistanu atd., namáhavě získávání t. zv. neutralistů, aby přijali západní hospodářskou pomoc a pod. Naopak, na př. v Zap. Německu je čtenář „Münchener Illustrierte“ č. 55 uklidňován „politickou prognosou“ pro rok 1956, že v dohodě s SSSR dojde k sjednocení Německa a potom k dobrým německo-sovětským vztahům, aniž by sjednocení

Německo bylo zkomunizované a naopak. Zhorší se vztahy mezi Anglií a Německem na straně jedné a Německem a USA na straně druhé. A „prognosa“ pokračuje, že dojde k sblížení Německa s Francií, protože Francie bude rovněž hledat co nej přátelštější poměr k Sovětskému svazu. Sylvestrovská předpověď v „Münchener Illustrierte“, časopisu, který je vydáván v statistickém nákladu, jistě průměrnému čtenáři chystosti nedodá a je jen ukázkou, jak naivního a nezodpovědného snícení je používáno k ohlupování západního čtenáře.

Studená válka bude pokračovat ve zvýšené míře. Zenevský úsměr ziráci neodvratně na cestě k koexistenci se stává problémem více méně lokálního rázu. Spojené státy však musí zmobilizovat všechny své možnosti, aby se nedostaly do nebezpečí separace, neboť uskutečnil-li se na př. návštev Bulgarina a Chruščeva ve Velké Británii, bude to důkazem, že ne všechny státy na Západě jsou t. č. ochotny k nekompromisnímu boji s komunismem, ale naopak, že některé hledají cestičky, jak se zatím vyhnouti řešení naléhavých problémů, které tíží celý svět.

VI. Pekelský.

Je vlastnění záchranou?

JOSEF TREBESKA, KANADA

Vstupem do nového roku bývá zvykem, zastavit se na chvíli a podívat se nazpět, co bylo vykonáno. Také i my exulanti, roztroušení po celém světě, kteří jsme v každodenní namáhavé práci zapřažení do svých starostí, se rádi zastavíme a zkomuníme, co bylo vykonáno. Ve vzpomínkách na náš repíci národ doma, v myšlenkách na své druhé, přibuzné ve vězeňské cele, v jáchymových dolech, na koncentrační tábory, na rozmnožující se řady vdov a sirotků.

V pěti nebo desetiletém vyhnání nejeden z nás prodělal určitě změny a mnohý z nás se již také starím trochu nachýlil a zkoumá, jak se to všechno mohlo tak ležce stát. Mnohý z nás počítá na návrat domů, do své otčiny; jeden zítra, druhý později.

A kladě si otázku: Jaký bude domov? Jak nás přijme? Co my přineseme domovu?

Uznáme, že jsme se dali v roce 1918 příliš unést nacionalistickým velkášstvím, že jsme tendencím, propagačním bohem církevní prestiže připravovali půdu rozsevacím socialismu. I západní svět se musí vrátit k přirozenému mravnímu řádu, který byl vytvořen někým jiným, než lidmi. Zde nejde jen o teoretický návrat, nýbrž o uskutečňování požadavků mravního řádu v praktickém životě. Nezbytností pro náš svět je sociální regenerace vnitřního života a náboženská převýchova všeho lidu.

V jasném uvědomění si svých povinností a úkolů a v pevném odhodlání pokračovat, jen plně mravní povinnosti k vlastním národům, které takovýto postup od nás právem očekává.

Pravá příčina únorové krise

DR. O. K. OBERLAND, KANADA

Tisícekrát opakovaná lež působí konečně zdánlivě jakési pravdy. To dobře znají a zužitkovávají všechny nedemokratické státy, které cítí potřebu usměrňování myšlenek svých poddaných a vyjadřují ji samostatným resortem vládním, ministerstvem propagandy. Zajímavé je, že tento úřad byl a je důležitou součástí režimu nacistického i komunistického, stejně jako byl důležitou součástí režimu Nár. fronty předúnorové v naší vlasti. Proto ani my nesmíme ustati v objasňování celé situace, která vedla ke ztrátě naší svobody, které v ČSR v letech 1918—1938 činily život tak podobným životu v západních demokraciích, životu, který stojí zato, aby byl žit. Zejména, chceme-li ho žít v křesťanském duchu, tedy k dobru druhých.

Podstata rozporu systému nár. frontovního (Benešova) a systému, v životě uvedeného T. G. Masarykem, je v názoru na práva jednotlivce, v jeho ochraně, zaručené mu ústavou z r. 1920, a na druhé straně v jeho bezprávném postavení, pokud odmítl státi se pouhou loutkou držitelu moci v systému vlády Nár. fronty v r. 1945 a následujících. Naši západní přátelé ještě pod vlivem velmi bohaté dotované propagandy, umísťující v knihovnách Západu d. la, vychvalující Beneše, Ripku a Gottwalda, nedostatečně klápu, že rozpor vlády s ústavou v r. 1945 nastal jakožto logický důsledek opuštění pravé formy demokracie a přiklonení k sovětskému systému komunistické diktatury.

Základní, měsíce před osvobozením Prahy podepsané dílo, Košický vládní program, který násilným způsobem poprvé odstraňoval demokraticko-republikánskou formu státního zřízení, byla pro všechny občany státu natolik důležitou, že jejímu obsahu byly učeny díky už ve stáří dvanácti let. Za takové situace nezbyvá než předpokládat, že ústavní ustanovení byli znali všichni, kdo vyvíjeli nějakou činnost veřejnou, zvláště pak politickou. Doba formální platnosti ústavy trvala až do r. 1948

oporu ve veřejném mínění a ve voličstev samém. Zejména odstranění polit. stran středu a t. zv. pravice bylo provedeno velmi důkladně hned po převzetí moci a způsobem, který zákon na ochranu republiky nazývá zločinem proti státu. Rovněž protiústavní a nezákonné zamezení funkce druhé zákonodárné komory — senátu, stejně jako znárodnění podniků nebo pronásledování obyvatel republiky z důvodu jejich národnosti, jazyka nebo rasy a předešlé jiné ze změn tehdy vyhlášených, včetně prohlášení jakékoli opozice proti vládní menšině za zradu, je nutno z hlediska čl. 1 ústavy považovat za zločiny. Celý tehdejší vládní systém byl mnohem podobnější fašismu než demokracii, ale konečně proč používat onoho slova, když komunismus je v tomto směru mnohem důkladnější.

K psychologickému pochopení nutno si uvědomit, že po skončení II. svět. války téměř nikdo neočekával — nejméně ovšem tvůrce nár. frontovního převratu —, že poměry, po válce ustavené, mohly by v dohledné době zase se změnit neb že by se mohla navrátit ještě za života vládní ústavní právní situace z let 1918—1938. Proto bylo argumentováno z vládních míst, že nějaký ten záslab „proti zastaralé ústavě není vlastně ani zločinem, nýbrž opravou starých chyb buržoasních a reakčních“. Revoluce sama, prezidentem a vládou řízená, opírala se o právo silnějšího a o kořistnické charaktery, bez ohledu na skutečnou vůli lidu.

Než vraťme se zpět do let první republiky, stává, shodně s dnešní situací v zemích demokratického Západu, byla pro veškeré občanstvo státu natolik důležitou, že jejímu obsahu byly učeny díky už ve stáří dvanácti let. Za takové situace nezbyvá než předpokládat, že ústavní ustanovení byli znali všichni, kdo vyvíjeli nějakou činnost veřejnou, zvláště pak politickou. Doba formální platnosti ústavy trvala až do r. 1948

NA PRANÝŘ

Provdaná česká emigrantka, 52 letá Vlasta Cimelářová, zastřešila v Sydney/Australie svého milence Alexandra Romanovského. Po zatčení udala jako motiv vraždy, že její milence s ní chtěl přerušit poměr. Bude souzena 21. 5. t. r. Viktor Sedláček (32 let) postřelil v Sydney 26 letou dívku-anglickou přistěhovalekyni. Pokus vraždy spáchal ze žárlivosti. V Murnan byl zatčen pro vloupání 56 letý Vilém Stěpánek z Karlových Varu, který byl policií hledán zatykačem, neboť si má odsedět ještě i trest 15 měsíců. Při zatčení mluvil bezvadnou angličtinou a pudovně se vydával za amerického vojáka v civilu, který zhlédl od armády. Proto musel zasáhnout i amer. policie a bylo dokonce nutno se dotázat ve Washingtonu, zda se skutečně jedná o desertéra z amer. armády.

Mizdné plaché couvnouti

trých činů nezachránit.
Je trochu směšné trnutí
pozduku žalování.

Neříkej: stačí tisíc.
Nemysli: běda, muka.
Ně urovná se radice,
v níž klesla tobě ruka.

Viktor Dyk.

APOSTOLSKÉ POZEHNÁNÍ

Podle sdělení sekretariátu Vatikánského státu udělil Svätý Otec papež Pius XII. své apoštolské požehnání předsedkyni našeho exilu v Kanadě Dr. Oldřichu K. Oberlandovi, spolupracovníku „Bohemie“ a bojovníku za uskutečnění křesťanských ideálů v životě veřejném i soukromém.

A PROC NE V RFE?

Americký podvýbor senátu pro vnitřní bezpečnost zahájil vyšetřování infiltrace komunistů v amer. tisku, rozhlase a televizi. Začal s vyšetřováním redaktorů vedoucích amer. denních listů, n. j. „New York Times“. To je přelstivost pro náš exil, aby organizovaná, spontánní akce přiměla senátní podvýbor k vyšetření komunist. infiltrace v rozhlase RFE a v „Hlasu Ameriky“.

a tento rok je rokem, do něhož musíme znalost ústavy politických činitelů předpokládat už také proto, že většina na onu ústavu přísahali. Protože den, který jako hurikán nčilo od r. 1945 naši vlast, neslo se přesně v hranicích, určených ústavními zákony jakožto činnost trestná, bude s největší pravděpodobností státní prokurátor jednou usuzovat, že součinnost politických a i hospodářských spolupracovníků skupiny Beneš-Fieringer-Gottwald při odstraňování demokraticko-republikánské formy státní byla vědomá a zlovolná. Při normálním průběhu věci bylo by lze se nadíti rozsudků nejen odsuzujících, nýbrž i vyslovení zráty občanských práv u většiny obžalovaných politických prominentů.

My, kdo žijeme na svobodném Západě, vidíme na vlastní oči, jak drahým pokladem je svobodný národní ústava jejich státu, zaručující dodržování demokratického řádu a jeho ochranu proti úsarpatorům moci. Takovým pokladem byla i nám v letech 1920—38. Protože článek 1. Ústavu uvozuje, uzakňuje sankce neplatnosti na veškeré právní předpisy, které by byly v rozporu s ustanoveními ústavní listiny (či pozdějších ústavních zákonů) a protože zákony ve spořádané lidské společnosti (na rozdíl od Benešových presidentských dekretů) platí do budoucna, je jistě každému jasno, že po stránce právní nebylo moci, která by košickému programu, vládě jej vyhlášíjící a stranám jej uskutečňujícím, propůjčila snad nějaké mimořádné zákonné oprávnění.

Naopak. Ať dnes v exilu žijící býv. politkové se namáhají sebevice, nemohou žádným způsobem dokázat, že by doba jejich vládnutí byla podložena zákonem, demokratickými metodami neb demokratickými volbami, při nichž by byla dána možnost k vytvoření opozice. Z hlediska demokracie éry masarykovské, zůstává doba od podpisu košického vládního programu dobou, v níž vládlo v ČSR protiprávní násilí, potlačující, stejně jako předtím za války bota K. II. Franka, všechny principy demokracie. Zejména však onu nejzákladnější zásadu ústavní, že lid je jediným zdrojem moci ve státě. Jen v tom a nikde jinde nutno hledat právě příčiny únorové krise.

Nová adresa

Sděluje všem našim čtenářům a přátelům, že stěhuje redakci „Bohemie“ a gen. sekretariát SCDF do nových kanceláří a to v Kolíně nad Rýnem. Z toho důvodu jsme nyní výjimečně vydali dvojčíslo „B“, neboť v důsledku přesídlení by nám nebylo z technických důvodů možné vydati v únoru normální číslo „B“. Od března t. r. bude „B“ vycházeti opět zcela pravidelně.

Současně upozorňujeme všechny korespondenty zasílejte na naši mnichovskou adresu München 5 BS, Schliessfach 41, již jen do 14. února t. r. (den doručení). Veškerou korespondenci, tuť určenou pro redakci „Bohemie“ či pro SCDF nebo i korespondenci soukromou, která by nám byla doručena po 14. únoru t. r., zasílejte již jen na naši novou adresu v Kolíně nad Rýnem:

„Bohemie“.

Köln - Ehrenfeld.

Hanseamstr. 54—58 I.

Předplatné „Bohemie“, jakož i dary na tiskový fond „Bohemie“, nám až do sdělení nového bankovního konta zasílejte na dosavadní konto čis: 62523, Postcheckamt München.

Při této příležitosti rovněž prosíme, aby ti, kdož nemají dosud uhrazeno předplatné „Bohemie“, nám toho uhrazení pošty laskavě zaslali. Předplatné činí v Německu na 1 rok DM 6,84 včetně poštovního, mimo Německo DM 7,20, t. j. 2 dolary. Kdo má zájem o letecké zasílání, ať nám laskavě napíše, sdělíme mu vyšší letecké příplatku. Letecký příplatek do USA a Kanady činí 2½ dolaru.

Hanba dvacátého století

Velkoobchod lidskou bídou

Píše Sirius

Věci, které se dějí na Dálném Východě, jsou nám vzdáleny. Nejen zeměpisně, ale i někdy citově. Abychom uklidnili své svědomí a abychom si sami před sebou omiluvili, proč se vyhýbáme myšlením o záležitostech barevných národů Asie, předstíráme si, že jsou to problémy, které nechápeme. Avšak musili bychom být strašně otrlí, kdybychom neporozuměli zprávě, kterou právě přinesl časopis „Cao“, jenž vychází v Bangkoku, hlavním městě Siamu (státu, jenž je označován úředně jménem Thai, anglicky Thailand).

V Siamu totiž mají také uprchlíky. Je to 30.000 lidí, kteří sem vnikli z Indočíny, když je hnali komunisté. Usadili se hned při hranici a protože žijeme v době lidskosti a každého roku desátého prosince oslavuje celý svět „den lidských práv“ (totiž jejich vyhlášení!), musíme se pozastavit nad vývojem událostí těchto uprchlíků. Časopis „Cao“ se nad nimi pozastavil a zjistil, že jde o lidi výsostně rafinované. Píše doslova: „Tito uprchlíci patří k nejrafinovanějším lidem na světě. Aby se vyhnuli návratu domů, k němuž je vybízí naše policie (siamská — pozn. red. B.), vytvořili už praxi, že se s oblibou vrhají pod vlaky, aby spáchali sebevraždu. Nebo se domnívají, že odstraší naši policii, když si dají vyholit hlavy (známou hlubokého smutku u východních národů — pozn. red. B.). Někteří si sami sbíli rakve a vykopali hroby vedle svých chat s úmyslem, aby se dali za živá pohřbit. Podle nejnovějších zpráv uprchlíci vymysleli metodu zvláště rafinovanou: natírají si těla výkaly a jinými ostře páchnoucími látkami, aby tak siamskou policii odstrašili. Někteří dokonce nosí u sebe kyselinu a hodlají ji vyhrnout policii do obličejů a kdyby se pokus nezdaril, sami si touto tekutinou znetvořit obličej tak, aby je policie nepoznala. Kdyby se jim nic nepodařilo, jsou odhodláni zapálit své chaty a vrhnout se do plamenů.“ — Ačkoliv evropské noviny obvyklejší statistice obětí povodní v Indii nebo Číně považují za hodny nejvyšší zprávičky, tištěné petitem na posledním strániče zpráv, přinesly přece některé zprávy časopisu „Cao“ v dosti nápadné úpravě, patří proto, aby ukázaly, jak rafinovaných metod užívají tyto vzpurní Indočínci, které lidumilná siamská policie vyhlídá — chtějí jen jejich dolro — k návratu do komunistické vlasti.

Dílo, za které pan van Goedhart dostal
Nobelovu cenu míru

Siam patří k zemím, které podepsaly Ženevskou konvenci o uprchlících z r. 1951, jež dne 22. dubna 1955 vstoupila v platnost. O významu této konvence vydal Vysoký komisař pro uprchlíky při UNO v Ženevě, pan G. J. van Heuven Goedhart, v den její ratifikace tuto úřední zprávu, kterou rozšířily všechny tiskové agentury světa: „Tato konvence má pro uprchlíky, rozptýlené po světě, mimořádný význam. Tím, že vstoupila v platnost, zkoumají uprchlíci a bezdomovci dodatečná základní práva, která jsou v konvenci zajištěna zvláště v oblasti hospodářské a sociální. Vše jak 750.000 uprchlíků je tím postaveno na stejné úrovni s domácími obyvateli země, v níž uprchlíci žijí, pokud jde o veřejnou podporu, svobodu vyznání a základní vymoženosti.“ — Indočínské uprchlíci v Siamu, kteří musí výkaly natíratí svá těla, aby odstrašili siamskou policii, mohou si proto práva, která jim byla zaručena úřadem, jemuž se za to dostalo Nobelovy ceny míru, i v siamské, protože úřad Vysokého komisaře vydává všechny své „ukázky“ ve všech třech světích.

V květnu r. 1954 se tážal švýcarský deník „Die Tat“: „Nelze uvěřit, že v zemi Dunantových a Červeného kříže (t. j. ve Švýcarsku — pozn. red. B.), uprchlíci, kteří ztratili své domovy a nemohou emigrovat, místo aby získali nový domov, jsou předmětem ustavičného pronásledování. Co tomu říká Mr. van Goedhart, který — pokud víme — úřaduje u nás v Ženevě?“ — Je jisté nezvyklé, aby denní list nějaké země volal na vlastní vládu pana Goedharta a jde tu o list konzervativně měšťanský, který potírá soustavu a energetiky komunisty. V článku se poukazuje dále na to, že ve Švýcarsku existují pracovní tábory, kam jsou vedle lidí práce se štítkem (Švýcarů) zařazováni političtí uprchlíci, kterým bylo odmítnuto pracovní povolení. Podle sdělení listu „Die Tat“ nemá do těchto táborů nikdo přístup a uprchlík, který se tam dostane, nemá naději, že se živ dostane odtamtud. Protože to sděluje švýcarský denní list, musí mít pro to své důvody. Výsledkem kampaně bylo, že švýcarský senát šel pro tyto otázky v úřadu policejního a justičního (totiž jako u nás ministerstvo vnitra a spravedlnosti dohromady) Dr. Rothmund musil jít předčasně do penze. Žda se poměry po jeho odchodu změní, nevíme.

Příčiny všech těchto nesnází lze hledati přímo v oné koncepci, za kterou pan van Goedhart dostal Nobelovu cenu. Článek 32 této konvence po prvé vůbec v dějinách uprchlictví připouští, aby uprchlík, kterému některý stát zaručil právo politického azylu, byl vypovězen. Toto ustanovení je naprosto novinkou a znamená vřehol úpadek mezinárodní smluv. Nejlepší a nejlidštější konvence o uprchlících byla uzavřena dne 28. října 1953, aby — jak se právě v její preambuli — „došlo k zlepšení styků mezi národy a aby vládla na zemi spravedlnost“ a tuto smlouvu ratifikovaly bez výhrady Belgie, Velká Británie, Švýcarsko, Irsko,

Bulharsko, Dánsko, Francie, Itálie, Norsko a Československo. Neratifikovaly, ale prohlásily, že se jí budou řídit tyto státy: Estonsko, USA, Finsko, Řecko, Irak, Lotyšsko, Švédsko, Švýcarsko a Jugoslavie. Žádná z předchozích smluv — ani tato z r. 1953 — nezná možnost vypovězení.

Citovaný 32. odstavec nové smlouvy dává každému státu právo, aby uprchlíka vypověděl „z důvodu národní bezpečnosti nebo veřejného pořádku“. Zatím co mezinárodní právo dovede jakž takž určit pojem národní bezpečnosti, vede se o pojem veřejného pořádku (ordre public) již třicet let spor mezi všemi právníky, kteří se zabývají mezinárodním právem. Odstavec 32. dává pak jistě velmi mlhavé záruky uprchlíkovi pro objektivnost řízení, neboť vypovězení se smí dít „v souladu s ustanovením zákonů země“. Tedy zákony země rozhodují před právem mezinárodním! Když k vypovězení dojde, dostane uprchlík „rozumnou dobu, aby si mohl hledat azyl v jiné zemi“. V této době mohou státy učinit opatření, jaká se jim zaslouží užitečnými.

Uprchlík smí být vyhnán „podle
zákonů země“

To je vřehol právnícké zálužnosti a dokonalý pohřeb všech uprchlických nadějí na svobodu! Co má dělat uprchlík, kterému se nepodaří získat v jiném státě azyl, smlouva neříká. Jak si má hledat nový azyl, když stát má právo si s ním prakticky dělat, co chce, smlouva rovněž neříká. Toto ustanovení konvence, za kterou úřad pana Goedharta obdržel Nobelovu cenu, je v naprostém rozporu s deklarací lidských práv UNO, jejíž výročí oslavujeme každého roku desátého dne v prosinci. Odstavec 32 této konvence je uzákonění otroctví uprchlíků a kam vede, to ukazuje list „Cao“, který vychází v Bangkoku.

Uprchlík smí být vyhnán „podle zákonů země“. Švýcaré mají ku příkladu zákon z 26. 3. 1951 (Bundesgesetz über den Aufenthalt und Niederlassung der Ausländer), ve kterém uprchlík je postaven na roven cizinci a může být vypuzen, když se „nedovede přizpůsobit švýcarské mentalitě“. I neprávnick pochopí, že pojem „mentalita“ je pružný jako žvýkačka guma a že požadavek přizpůsobení se nějaké „mentalitě“, sám o sobě je požadavek nemravný, protože žádá, aby se uprchlík vzdal dokonce svého způsobu myšlení. Totiž žádají ale komunisté! Ci nežádají snad právě, aby se člověk přizpůsobil jejich mentalitě a uprchlík, protože to nedovedl, siel se právě uprchlíkem?

Všechny policie světa nemají rády uprchlíky. Pan van Goedhart svým dnes už slavným odstavcem 32 své konvence, zahájil nové stěhování národů, protože není policie na světě, která by nechtěla a nemohla vypuzovat uprchlíky! Zatím se v Evropě nepotřebují natírat vlastními výkaly, aby zápacem odstrašili policii jako v Siamu, ale jejich postavení není o nic lepší. Nobelova cena míru byla udělena lidem, kteří ničí uprchlíky na hřbitvích pásu a kteří nemají potuchy o tom, co vlastně činí.

Už ve starověku bylo právo azylu právem posvátným. Uprchlík nesměl být ani vydán ani jinak trápen. Stal se spolubratrem. A dnes jediné Rakousko, tento malý a chudý stát, udělalo gesto, že všem svým uprchlíkům nahlédlo státní občanství a tím nadělil na pravidelný a slušný život. Budiž tento čin zaznamenán zlatým písmem a jeho původci zaslouží si jména „lidé“. Stejně tak i válkou zničené a reparacemi úplně vysaté Záp. Německo již léta poskytuje uprchlíkům, co je v jeho silách, včetně možnosti trvalého usazení se — přesto že má na 12 milionů vlastní vyhnance. Ostatní, daleko bohatší státy, neznaly dodnes za vřeholné upravit uprchlíky slušný život a považují ho stále za lisk, na kterou se pořádají parforsní hony čili stávie. Bohatě Švýcarsko vykazuje případy, že uprchlík ani po sedmi letech nedostane ještě povolení k pobytu, natož povolení k práci, tedy v době, za kterou lze již v Británii a severských státech získat občanství.

Země Západu neznají jen uprchlíky,
ale samy sebe

Ziskávání občanství je ovšem dvojsečná zbraň. Uprchlík je dnes mnohdy vzdán se zásluh, pro které uprchl, z nichž hlavní je ta, že se chce vrátit do svobodné vlasti. Aby mohl vůbec žít a aby se dostal jednou ze spárů všech policíí světa, snaží se získat občanství alespoň Patagonie, aby měl nějaký „papír“.

Nemáme žádné noviny v Švýcarsku, ale citujeme-li právě případy a zásady této země, máme k tomu důvody. Je to nejbohatší země na světě (ani USA v poměru k velikosti nedosahují jejího bohatství), je to tradičně země svobody a mezinárodní spolupráce a přece — Švýcarsko se stává postrachem uprchlíků. Tamější policie z toho může mít radost, ale kdo bude věřit zemi, v níž sedí Vysoký komisař pro uprchlíky, v níž je sídlem většina mezinárodních institucí, že to myslí s touto mezinárodní spoluprací vážně, když se svými uprchlíky jedná právě tak, jak jedná?

Je podivuhodné, že uprchlíci stali se „problematikou“. Vždyť v první době po I. svět.

válce proudilo do Evropy ruských uprchlíků daleko více, než je dnešní počet všech uprchlíků ze zemí za „železnou oponou“. A přece žádný stát uprchlíky nevyhazoval ani je nemít, aby si kopali své vlastní hroby Československo vyvinulo o tyto uprchlíky takovou péči, že tím byli i vlastní občané zastíněni. Ruští studenti měli nejen velká a stálá státní stipendia na vysokých školách, ale měli i první místa v posluchárnách a veškeré sociální výhody. Nikdo je neodstrkoval nebo nepovažoval za občany druhého řádu. Mnozí se v Československu usadili. Někteří se stali řádnými profesory českých universit. A ještě dnes se ve světě setkáváme s Rusy, kteří vděčně vzpomínají na dobu ztracenou v CSR. Slušnost se totiž vyplácí.

Jestliže země Západu mají dnes pro uprchlíky jen kopance nebo instituce, které rozkrádají vše, co je pro uprchlíky určeno, pak nezrazují uprchlíky, ale samy sebe, ideu Svobody, pro kterou se tyto lidé uprchlíky stali. V tom smyslu Úřad Vysokého komisaře dosáhl rekordu. Nepodařilo se mu získat pro uprchlíky ani stálost země azylu, nepodařilo se mu získat pro ně alespoň postupně postavení na touž úrovni, jakou mají lidé domácí, nepodařilo se mu zajistit uprchlíky sociálně nebo jim vymoci právo na práci, právo, které instituce Spojených národů prohlásuje za jedno ze základních lidských práv. Uprchlík konvence z r. 1951 je vlastně uzákonění výjimečného postavení uprchlíka, totiž jejich vnutí z Charty lidských práv. Na uprchlíky se podle toho lidská práva nevztahují. To je výsledek činnosti, za kterou Úřad Vysokého komisaře získal Nobelovu cenu míru!

Je nutno okamžitě revidovat konvenci
z roku 1951!

Co činit? Revidovat konvenci z r. 1951 a to okamžitě! Vyzvat Spojené národy, aby zasáhly ve prospěch uprchlíků a usnesly se ve svém valném shromáždění:

- 1) že uprchlíci po pěti letech pobytu v kterémkoliv státě získávají tam právo k trvalému pobytu, rovnost v právech občanských a plné právo na práci;
- 2) že svévolné vypovídání politických uprchlíků ze státu do státu se s okamžitou platností zastavuje;
- 3) že se zrušuje mezinárodní uprchlický právník, platný jako cestovní pas;
- 4) že uprchlík, požádá-li o to, má obdržet cestovní pas země, v níž je usazen, bez diskriminací;
- 5) že uprchlík, požádá-li o to, po pěti letech pobytu se stává občanem země, v níž je usazen, bez diskriminací;
- 6) že se upouští od všech oněch metod jednání s uprchlíky, které jsou v rozporu s Deklarací lidských práv, vyhlášenou Spojenými národy;
- 7) že politický uprchlík je člověk, bytost lidská a že s ním jako s lidskou bytostí má být nakládáno.

Jsmen-li již tak daleko, že se udílí Nobelova cena lidem, odpovědným za to, že se jim lidé, bytosti lidské, musí hromadně vrhat pod vlaky, aby se nehranili před ještě většími zlem než je komunistické mučení, pak by snad bylo na místě, aby nositelé takové Nobelovy ceny před vlastním svědomím se zodpověděli sami sobě a učinili lidský čin, který by statisíce lidských bytostí zachránil. Bytosti, které žijí s důvěrou

Exilní žurnalisté v Bonnu

Na pozvání bonnských úřadů a institucí navštívila ve dnech 18.—21. ledna t. r. 16 členná delegace „Svazu svobodného tisku“ Bonn, Kolín, Düsseldorf a Duisburg. Exilní žurnalisté, vedení předsedou Dr. Makrou, byli přijati ministrem pro uprchlíky prof. Dr. Oberländerem, který projevil velké pochopení pro exilní tisk, vycházející v Záp. Německu a pro práci „Svazu“ a exulantů. Min. Oberländer zdůraznil, že jeho úřad podnikne v budoucnosti vše, aby mohl usnadnit pobyt politických uprchlíků v Záp. Německu a potvrdil znovu zásadu práva azylu v Německé spolkové republice. V několika-hodinovém srdečném rozhovoru, jehož se vedle ministra prof. Oberländera zúčastnili vedoucí úředníci uprchlického ministerstva, dále vedoucí vých. odděl. min. zahraničí, tiskového úřadu atd., byly vystřídány všechny otázky, související s životem polit. uprchlíků v Záp. Německu.

Druhý den byla delegace pozvána vládním dir. Dr. Schaumburgem do Düsseldorfu, kde byly probáraný poměry politických uprchlíků v Porýní. Přímou příkladnou vyřešení existenčních a bytových poměrů dokazuje 97 procentní zaměstnanost uprchlíků, ubytovaných v 1.200 nově vystavěných bytech a dokonce 75 procentní zaměstnanost uprchlíků, kteří stále ještě žijí v táborech. Pro nedostatek pracovních sil je připravováno přesunutí značného počtu uprchlíků z Bavorska. Dokonce i exilní inteligence má možnost se uchvítit. Přesto, že do Porýní je uštědění příliv uprchlíků ze sovětské zony Německa kolem 3000 osob, připravuje se pro rok 1956 výstavba dalších 530 bytů pro učenécké uprchlíky.

V polehce tétož dne byli exilní žurnalisté hosty vedoucího kanceláře pro uprchlíky prof. Dr. v Mende, který závažným způsobem pomáhá řešit mnohé těžkosti exilního života. Odpoledne byla prohlídka düssbur-

VACLAV SOUREK:

Spi, Havlíčku...

Spi, Havlíčku, v svém hrobečku —
lum nejlépe dnes je tobě!
Trpké sloky pěl bys asi,
kdybys žít měl v naší době.

Ty za pravdu bojoval jsi
s farizejem, podlým lhářem.
Kdybys nyní pravdu mluvil,
byl bys reakcionářem.

Kdybys ostřím svého pera
tepal dnešní diktátory,
údělem Tvým by se provždy
stala Pankrác nebo Bory.

A kdybys v „obránech míru“
viděl jen falešné hráče,
„lidem“ byl bys opuncován
na válečného šláče.

Ještě hůř však v emigraci,
kdybys boj vedl za očistu —
exilovi soudruhové
měli by Tě za fašistu.

Kdybys chtěl posice jejich
bořit svého slova mečem,
byl bys k haně všech nazýván
exilovým rozbíječem.

Spi, Havlíčku, v svém hrobečku,
lépe Ti tam dozajista —
doma jako v emigraci,
navrch má jen komunistu!

do svobodných zemí, hledající svobodu a nalézající karabůž.

Nedávno přinesl americký časopis „The Reporter“ zprávu o justičním onyly, které v Americe nebývají kupodivu vzácné. Oběť tohoto onyly sedl už 23 léta ve vězení. Sedmkrát soud povolil obnovu řízení. Někteří politikové byli již věci unaveni a říkali: Co je nám vlastně do jednoho člověka. Je jich denně stejně zabijeno několik tisíc!

Na to odpověděl redaktor časopisu: Nejen, že jde o každého jednotlivého člověka, pánové, ale jde ještě o mnohem víc: jde o spravedlnost!

Politici uprchlíci na celém světě obracejí se ve své lidé k Vám, pane Vysoký komisaři pro uprchlíky, abyste si uvědomil, co jste spáchali, a abyste pochopil, jakým paskvilem je udělení a přijetí Nobelovy ceny míru za tuto činnost. Tito uprchlíci však chtějí věřit, že ve Vaší hruďi je ještě lidské srdce. Sami jste trpěli v koncentračním táboře. Zapomněl jste? Vte, jakého zomfalství je třeba, aby se uprchlíci hromadně vrhali pod vlaky? Zadržte! Děje se s Vaším vědomím hromadní vražda, vražda politických uprchlíků na této zemi. Zadržte! Vyzvěte všechny státy světa, aby s uprchlíky jednaly jako s lidmi! Nenámito-li to, pak na Vás padá to nejhorší, co může člověka stihnout: prokletí od deseti tisíc lidí, kteří k Vám vztahovali ruku a které jste nevytáhl k sobě, ale vrhl do hlubin. Věřme, že jste ještě ČLOVĚK, pane Vysoký komisaři pro uprchlíky. A věřme, že svůj úřad chcete ještě považovat za úřad lidskosti a ne za ďábelskou kancelář ústředny mezinárodního sadismu.

ského závodu „Kupferhütte“, kde je příkladně mechanizovaný výroby mcdi, takže v celém závodě, který má rozlohu 22 km², není v mnohých halách vůbec zapotřebí fyzické síly dělníka. Při tom podnik rovněž řeší sociální postavení dělníka, který se stává nejen podnikem na zisku, ale je zúčastněn i na vedení závodu, tak, jak se to snaží prosazovat v r. 1950 v Kolíně/Rt. založený „Prumyslový institut“, kde byla dne 21. t. m. rovněž uvítána delegace „Svazu svobodného tisku“. Zlepšením sociálních poměrů zaměstnanců vede „Prumyslový institut“ nekompromisní boj proti komunistické infiltraci v německém průmyslu a při konferencích přesvědčuje průmyslníky, že jen tak je možno zneškodnit vliv komunistů na dělníky. Komunisté, kteří dnes vydržují ročním nákladem 150 milionů DM 350 krypto-komunistických organizací se 60 publikacemi, 15 oficiálních KS deníků a 520 podnikových časopisů, podnikají prudký útok na politickou a hospodářskou strukturu Záp. Německa. „Prumyslový institut“ sdružuje v boji proti všem těmto komunistickým snahám novináře i národohospodářské pracovníky a studuje podrobně i poměry za „železnou oponou“.

Zájezd „Svazu svobodného tisku“ byl velmi úspěšný a dokumentoval nutnost spolupráce exilního tisku se všemi německými úřady a místy, které aktivně pracují proti komunismu. Při tom „Svaz“ dokázal, že je možno postupovat společně bez ohledu na národnost a nebo stranickou příslušnost, neboť je jedinou organizací, kde slovenský novinář je přítelem novináře českého, ukrajinský ruského, chorvatský srbského, socialistu národnostní atd. „Svaz“ sdružuje dnes 16 národností a 53 exilních publikací. Zájezd, který byl prvním tohoto druhu, bude jistě velkou posilou pro další práci exilního tisku v Záp. Německu. MTP.

Zrcadlo domova

Plané řečnění kulturu nezachrání

Pražští mociupáni stále hlásají do světa, jak vysokému kulturnímu rozvoji přiveli Československo a jak umožnili vskutku každému účast při pití u pramenů vzdělání. Jak to vypadá ve skutečnosti, o tom nás informují „Literární noviny“, časopis pražských komunistických spisovatelů. Tak si jeden z nich libuje pražskou nedělí. Je pryč v neděli v Praze v ulicích, v obchodech, většinou otevřených, že člověk máne vzdává dík všem těm drobným pracovníkům, kteří kvůli nám neodpočívají. Aby si odpočinul, vešel pan spisovatel do „knížního bazaru“ v pavilonu „Myslbek“ na Příkopě. V „bazaru“ je nával. „Chápeme, že mnoho lidí se dá zlákat právě tím, že na bazaru dostanou to, co jinde marně hledají.“ Jsou tedy v CSR knihy, které lidé marně hledají a dostanou je jen v „bazaru“ t. j. v antikvariátu. Avšak pan spisovatel je i tam rozrušen. Nemůže ani vyslechnout zahajovací projev. Proč? „Protože ve vedlejší místnosti se strhl boj — o kuchařské knihy.“ V zemi Magdaleny Dobromily Rettigové, kde kuchařská kniha byla přímo klasickou pomůckou hospodyně od „Retičky“ až k „Sundtnerce“, není kuchařských knih. Lidé si mohou koupit Stalina, Gottwolda, Zápotockého a získat tak množství potěšného papíru — avšak nemohou si koupit to, co chtějí — kuchařskou knihu!

Druhou ukázkou vynikajícího kulturního rozvoje přináší též časopis: „Český čtenář slovenské literatury nemá nejdůležitější pomůcku — slovník. Poetický slovník Kálalův by již dnes potřeboval v mnohém doplnění a i ten většinou zmizel z našich knihkupectví. Nový čtenář slovenské beletrie musí klopýtat o mnoho neznámých slov, neznámých obrátů. Volá se po překladěch ze slovenštiny; bez slovníku nemůže odpovědně překládat nikdo. Po třiceti letech je již věru na čase pomoci české kultuře veřejnosti a nový slovník připravit.“ — Tak vypadá česko-slovenský vztah v praxi. To ovšem se nedotýká jen domova. Kdyby ti lenošící Lettrichové, Slávikové, Papánkové, Květkové byli co k čemu, tak mohli v exilu sestavit alespoň slovník slovensko-český a česko-slovenský. K tomu je ovšem zapotřebí — práce, pánové. Ne zvaní, tím slovník nevznikne! Poznámka pražského časopisu ukazuje, že z nemohoucnosti naší lexikografii nedostali ven ani komunisté. Kde nic není, ani smrt nebere.

Slovníky jsou vůbec velkou bolestí domu (i v exilu). V Praze konali konferenci překladatelů „Literární noviny“ sdělují, že A. Skonmal v diskusi „upozornil na nedostatek jazykových slovníků“. — Tento nedostatek je tak katastrofální, že v prodeji není ani slovník česko-německý. Německo-český je velký Siebenschenův i nyní nový střední velikosti. Slovníky skutečně pracovní, které by měly aspoň úroveň bývalých Malých slovníků Ottových (na nádherné velké se neodvážujeme ani myslit), prostě neexistují. Při tom jsou jazyky, které jsou Čechovi vůbec nepřístupné, protože neexistují ani mluvnice ani slovník. Nejsou to jazyky exotické; neexistuje třeba dodnes žádný slovník těchto jazyků: norštiny, dánštiny, švédštiny, novořečtiny, portugalského, finštiny, abychom jmenovali jen tak namátkou. — Tato situace snad byla možná v letech devadesátých minulého století, kdy svět byl ještě velký a kdy cesta do Stock-

holmu byla považována za událost mimořádnou, dnes ale, kdy se ze všech těchto jazyků veselé překládá a kdy nám scházejí i velké slovníky světových řečí (francouzštiny, angličtiny a španělštiny), znamená tento katastrofální nedostatek slovníků kulturní a duchovní omezení, které nebude lze v budoucnosti tak snadno dohnat. Ovšem k práci na slovnících potřebují lidé klid a ne stále nějaké kádrování, běhání, schůzování, poklonkování a pod.

V komunistické CSR zvítězil diletantismus v celé své nahotě. Je tam skutečná krize kultury. V oblasti beletrie se dostali do popředí lidé, kteří jako školní úkoly vypracovali určitá témata, ovšem bez jakékoliv umělecké jiskry. Jejich romány se proměnil v čistě loutkové divadlo. V oblasti vědy není skutečných, pilných a znalých pracovníků, protože píle a práce se necení, není se schůzování a zvaní. V tomto směru si rudá CSR nevzala příklad ze Sovětského svazu, kde mají ku příkladu pro slovníky zvláštní nakladatelství, vydávající slovníky i velmi málo známých řečí asijských, často jediné svého druhu. Kulturně se stává země, kde není kuchařské knihy, kde není slovníku, kde dobří spisovatelé se nescházejí prodávati, zemi kultury diluvální. Až se jednou otevrou čsl. hranice, bude trvat léta, než se jen dohoní vývoj v těchto oblastech, který se udal za posledních 10 let na Západě. V CSR není ani dějin české literatury, které by obsáhly i dobu moderní (Arne Novák z r. 1939 je zakázán a rozehrán), nemluvě o dějinách literatury jiných. Překladová literatura je orientována jednostranně a i tu se dříve překládalo více a lépe než dnes. I překlady z ruštiny, které dnes vyházejí, jsou-li dobré, jsou starého data (Horn, Mathesius atd.). Ani v oblasti překladatelské to nejde bez nadání, bez jiskry, bez vedení, taková Ottova „Ruská knihovna“ a „Anglická knihovna“ i když ji dnes vytiskne řeč poněkud zastaralou, svým výběrem i kvalitou překladů na tehdejší

dobu znamenaly objevy, epochu pro českého čtenáře. Hledejte dnes v CSR takový výběr ruských autorů, jaký podávala „Ruská knihovna“! A není-li to v této oblasti, které se dnešní vládcové všude dovolávají, v které pak je to vůbec?

Diletantismus se může krýt stranickou legitimací a nevím čím ještě, ale nakonec se přece jen ukáže jako diletantismus. Škody, napáchané v kultuře, jsou věkovité, ty se neodstraní za chvíli. CSR dnes nejen pokulhává dokonce za Sovětským svazem, ona se vleče kdesi na jednom z posledních míst v oblasti kultury. Stejně se snaží pánové tento stav zakrýt, ale tu nepomohou žádné sjezdy, žádné řečnění, žádné programy, ale pouze skutečná práce, podnikaná kvalifikovanými lidmi.

M. R.

PO STARU SE ŽIT NEDA!

Níže otiskujeme přesné znění pozvánky, rozeslané v Jablonci nad Nisou, jejíž obsah velmi ostře kritizoval pražský „Dikobraz“ 8. 12. 1955. Věru, že obsah je výmluvnější, než sáhodlouhé články. Říká vše o poměrech v CSR, o kádrovém „uvědomění“ i o stranickém „nadšení“.

POZVÁNKA

na výroční schůzi v úterý 11. října t. r. ve 20 hodin.

účinkuje pětičlenný lidový hudební soubor!

Pořad:

1. Zahájení.
 2. Krátká kulturní vložka.
 3. Ještě kratší volba nového výboru.
 4. Co nejkratší přehled činnosti.
 5. Hudba — tanec (od 20.30 h až do rána).
- Pořad bude určitě do 20.30 h skončen. Volba členů výboru je zajištěna. Každý může přijít bez obav, že na něho bude čten nátlak, aby funkci přijal.

Srdce se všem členům přiznává. Přivítejte známé!

Řešíme se na shledanou!

Zápotocký se omlouvá

Titova komedie vůči Západu je skončena. Je již opět zjevným spojencem Křemlu. Je hodně pozor, jak nyníší poměr k Jugoslávii formuloval Ant. Zápotocký ve svém novoročním projevu: „Návštěva sovětských státníků v Jugoslávii a přímé jednání s představiteli Jugoslaviie přispěly k likvidování roztržky. Bylo konstatováno, že roztržka byla vyvolána na základě mylných informací a zaskodnické činnosti nepřátel Jugoslaviie i lidové demokracie, láboru. Tato roztržka neprosplla žádné straně. Mluvíme jistě ze srdce všech, prohlásim-li, že jsme rádi, že roztržka patří minulosti. Neváhám i přiznat, že v propagandě kompani, která se po roztržce rozvinula, zašlo se mnohde příliš daleko. Bude nanejvýš užitečné, když

za tím, co bylo, provedeme škrt a odkládme všechny nánosy toho období, kdy mezi Jugoslavií a zemí našeho lidové demokracie, láboru došlo k roztržce.“

Je to řeč, která silně připomíná horlivé omlouvání se. Rovněž jsou nezvyklá i slova „v propagandě kompani“. Tedy to byla jen propaganda a nikoli pravda, když „Rudé právo“ a ostatní komunistické plátky psaly o jugoslávské soudruzi, že jsou to hrdo-láborci a vražedci? Tehdy ovšem tvrdil soudruh Zápotocký a ostatní, že přináší o Titových krvavých policestech jen autentické zprávy. Tyto omluvy Ant. Zápotockého jsou věru stejně trapné směšné, jako zítejší spiknutí Titovi všeobecně a dnešními obdivovateli t. z. titismu.

Z DOMOVA VE ZKRATCE

s velkým nadšením výsledky francouzských voleb. * Při stavbě lipenské hydroelektrárny byl dokončen 5½ km dlouhý tunel. * V Brně se připravuje další velká výstava „Čsl. dopravní prostředky“. * Smíchovská škodovka byla přejmenována na „Strojírny Wilhelma Picka“. * V CSR se začínají vyvíjet nové tepelné hlubotiskové barvy, které jsou za normální teploty tuhé a při 100° C řidnou. Za této teploty se jimi tiskne. Při dotyku s chladným papírem okamžitě opět tuhnou a pevně přilnou na povrch. * Ant. Zápotocký prohlásil ve svém novoročním projevu k otázce poměru CSR k Záp. Německu: „S radostí jsme přivítali vyhlášení neutrality Rakouska a snažíme se cestou jednání docílit s Rakouskem nejprátelejšího sáhodlouhého poměru. Stejně je tomu i s Německou republikou. Uznáváme ji, jsme ochotni i zde navázat nejen obchodní, ale i diplomatické styky.“ * V SIS (státní traktor, stanice) Unhošť připadá jeden úředník na jednoho a půl dělníka. * V jaké zítupě byrokracie tone komunistický režim, ukazuje noticka z „Dikobrazu“ 15. 12. 1955: „Sklad tiskopisů CSR Praha-Smíchov-sev. nastupišť nevyfídil včas a v plném počtu objednávký tiskopisu pro stanice, takže celá oblast ČSD-Hradec Králové byla bez nákladních listů. * V Praze se dožil 50 let akad. malíř J. Jareš. * V Kraslicích byla zahájena stavba moderního kina. * Vesnické noviny z Trutnova „Nová vesnice“ č. 34 přinesly zprávu, že byl lid. soudem v Trutnově odsouzen na 6 měsíců vězení „kulak“ Jos. Prouza z Blatovic čp. 2. Prouza přý dělal v r. 1934—35 zástraňného lékaře, čímž ohrožoval ochrannou zdrav. péči, prodával neoprávněně léčiva, neplatil daně z příjmu od pacientů a hlavně za rok 1955 nedodával státu 478 kg vepřového a 469 kg hovězího masa a 3380 litrů mléka. * Komunistický tisk pracoval p. Drlikovou, vedoucí prodejny masa Pamen v Kunovicích u Uh. Hradiště a p. Poláčkou, vedoucí jednoty ve Štítě nad Vlávi, pro předražování masa. * Ve Vagonce Tatra na Smíchově se zúčastnilo výroční schůze ČSM pouhých 27 svazáků, ač je v závodě na 500 členů a dělníci. * V Kovalově v Isebně na Oravě byla dána do provozu již druhá velká elektrická pec. * ROH vydal nové členské legii. * „Rudé právo“ položilo 31. 12. 1955 otázku, jakým způsobem zakročit proti fá-

Změnili taktiku

V CSR byl hned po Novém roce zahájen nástup do druhé pětiletky, která má vystupňovat výrobu na všech hospodářských sektorech. Při tom je kladen největší důraz na zdokonalování mechanismů jak v průmyslu, tak i v dolech a v zemědělství. Je nesporné, že technická úroveň je v CSR na mnohem vyšší úrovni než v jiných komunistických státech, včetně SSSR, jak konečně to bylo možno pozorovat na mnoha výstavách průmyslových výrobků, kterých se v posledním roce CSR na Západě zúčastňovala.

Již v prvních týdnech 1956 hlásily mnohé podniky výsledky splnění plánu nad 100% a taktika denně hlásí komunistické noviny zavádění všílých novin, které zřejmě mají podnítit českého a slovenského dělníka ke zvýšení „nadšení“ nejen v plnění norm, ale i v pokračování plánu.

Ve snaze dosáhnout určených cílů, změnili komunisté v mnohém svou taktiku a sem tam uvolnili dřívější svazání čsl. obyvatelstva, v naději, že tak zvýší produktivitu pracovních sil. Přestává se nyní zavírat pro každou nepatrnou odchylku od komunistické doktriny, upouští se od bezplatných t. z. národních směn, brigádnictví není považováno tak násilné a dokonce i politické školení nehraje již takovou úlohu jak v letech minulých. Vše směřuje k tomu, aby dělník podal co největší výkon, neboť jen tak si může dovolit využit všeho, co mu dnes mnohem rozmanitější trh vnitřního obchodu může poskytnout. Při zvláštních příležitostech, jako byla „spartakiáda“, návštěva rekreačních středisek, komunistické oslavy a poslední vánoční svátky, ukazuje komunistický režim pracujícímu obyvatelstvu, jaké jsou možnosti nákupu zboží, když je dostatek peněz. Tyto však je možno získati k uspokojení mnohé konspicivnosti jen tehdy, když se na pracovní přetahuje norma a plán.

Tedy nákupní možnosti jsou dnes v klážděm směru lepší, než tomu bylo začátkem r. 1955. Na trhu je jižní ovoce, když není čerstvé maso, jsou konzervy a salámy, když není maslo, je jiný tuk a pod., jenže vše je oproti poměrům na Západě mnohem dražší. I technické výrobky, jako radia, televizní přijímače, ledničky, dokonce v poslední době motocykly a ve výjimečných také osobní auta jsou na domácím trhu Československa začala rovněž uplatňovat módní výrobky pro ženy, sice střízlivé, ale český vkus, dříve svatozářný, se začíná opět ožývat. Není třeba ani zdrazňovat, že vše je v rámci uskutečnění cílů druhé pětiletky.

Zájezdy umělců, sportovců, žurnalistů atd. na Západ budou v letošním roce asi ještě častější. Při tom, jak se zdá, nemá komunistický režim již ten panický strach, že se mu členové výprav rozběhnou a odmítnou se vrátit do CSR, jak tomu bylo v r. 1948. Komunistům se již dnes podařilo vychovat si určitě spolehlivé kádry a u nekomunistů se jim podařilo vyladit usměrněnou národní přesvědčení, že Praha, ať je jakákoliv, zůstává centrem jejich života, které nemůže nahradit sebevětší osobní svoboda v zahraničí.

Útok na posílení národního sebevědomí je jednou z posledních zbraní komunistů v CSR, jako je tomu obdobně také v jiných východních státech. V rámci toho se zdánlivě uvolňuje politický tlak a umění i literatura se dostávají na širší platformu než tomu bylo doposud, a to na platformu národní, která je sice dirigována z komunistické centrály, ale zachovává si své národní prvky. Proto si komunistický tisk klidně přivlastňuje skladby komunisty Martinů, který žije na Západě, oceňuje Rafaela Kubelika, kterému jen vytýká, že se odcizil čsl. filharmonii, a nebudí se ani bát vrátit se k Pavlu Ludákovu, který má rakouskou státní příslušnost. Otisknouti se dá dnes v CSR mnohé, co dříve nebylo vůbec myslitelné. Kritiky a sebekritiky až v nejvyšších místech nejsou dnes žádnou zvláštností a zřejmě i v nejbližší budoucnosti budou mít velkou podporu čsl. režimu. Je samozřejmé, že tím komunisté našli velmi potřebného spojence, neboť jen tak mohou omezit zlořádu a výstředky různých vedoucích na všech možných místech. Mimo toho mohou v širokých vrstvách obyvatelstva ještě propagandisticky tvrdit, že celkové poměry se zlepšují, komunistus ve své agresi slabne atd. A tak komunistická propaganda neustále zpracovává obyvatelstvo, takže si může dokonce dovolit otisknouti v „Literárních novinách“ ze 7. 1. 1956 odpověď francouzského režiséra René Claira na anketu, „Co je nutno navrhnout, aby se zlepšily vztahy mezi národy?“. „Co největší svoboda pro výměnu kulturních a uměleckých pracovníků z celého světa.“

Pv.

děni t. z. pásků, kteří neurvalým chováním terorizují klidné pražské obyvatelstvo.

DALŠÍ OJEDINĚLÍ ZOUFALCI

Do CSR se vrátili na akci HEPND tři další zofalci: Z Německa: Fr. Skládaný, Fr. Říčka, Jos. Novák, Jos. Kružík, Fr. Kozel, Ot. Lhotá, Rud. Blecha, V. Danišůvský, Vl. Váša, Bedřich Červenka, Jan Kamas a Václav Neumann, bratr nář. soc. ministra v komunistické vládě (v Německu působil jako komunistický agent v ISCO v Kaiserslautern). Z Kanady: Fr. Kot, Vl. Bacíková, Jar. Jonák, Fr. Kučera, Vl. Valchař, Boh. Gurecký, Z Francie: Rud. Kolínský, Fr. Muček, Vilém Vitek, Al. Kratochvíl, Z Brazílie: V. Strejček, G. Weisenbacher, Mir. Pangráz, Rud. Hamouz, Z Rakouska Fr. Dočkal a Jos. Antl, z Austrálie Jar. Pechl s manželkou a 3 dětmi, Jos. Gombík a Fr. Andrášovič, z USA Em. Erhardt, z Itálie Lad. Zapletal a Kvě. Kovařík, ze Švédska Matuš Maják a z ciz. legie Fr. Wojczek.

Redakce odpovídá

Mudison, Wisconsin: Vaše informace jsou velmi zajímavé. Posílejte dále.

Paddington, 4. 1. 1956: Děkujeme za zprávu o Dr. Sychravovi. Posílejte dále.

F. R. Francie: Informace o Dr. Ed. Rehákově velmi dobrá. Zašlete obratem pošty ony fotografie, jakož i dokument z r. 1943. S poděnkou souhlasíme.

Ant. Anglie: Dík za informace o „veselém“ londýnském podniku p. Štrápa. I noviny jsou v pořádku obdrželi. Jsou fotografie možné? Píšte.

A. M. USA: Všechny doklady pošlete bez obav a to letěcky. Obratem vrátíme na Vašeho advokáta. Přílohy a všechny fotografie, Newyorská redakce BFE, nás právě tak zajímá jako mnichovská. Bu ještě více. I ony doklady Peroutka-Bušek. Děkujeme.

H. P. Německo: Dokument „Dr. Jar. Pečáček“ jsme vrátili na údajnou adresu. Všechno z r. 1948 nás samozřejmě velmi zajímá, zejména odehdy z hranice. Máte-li, jak píšete, onu fotokopii, zašlete obratem. S poděnkou souhlasíme. Adresu sdělovat nemůžeme.

V. R. Německo: Sdílte, od kdy se gen. Dastych s L. stýkal, kdy a kde se seznámili, jak spolu hovořovali, jaký byl vzájemný poměr, kdo komu dával příkazy nebo „sděloval přání“. Velmi důležité.

J. P. Německo: Děkujeme za všechny informace, doklady i foto. Inf. P. Jar. Šubrt souhlasí.

19. 1. 1956, USA: Děkujeme za dopis a fotokopii „Sychrava“. Píšte dále.

Inf. Německo: Zprávu o hospodaření s amer. maslem ve „Sdražení“ v Mnichově přineseme příště. Pošlete i ony další fotokopie k aktině: Klapka, Mejlková, Gasparák, Dr. L. Stolička, Dr. Mil. Lejková, Kopecký, vyučování DM 8.000.—.

—Vý. Anglie: O hospodaření s amer. maslem napíšeme příště. Gen. Miroslav a mjr. Brunner nás zajímají. Pošlete vše.

Jednou větou . . .

(pokračování ze str. 6.)

nár. socialistická členka Rudý svob. Čsl. uveřejnila v Oslo v listě „Arbeiderbladet“ prohlášení, že ona i její čl. přátelé jsou pro udělení Nobelovy ceny míru Vysoké komisi pro uprchlíky, a že proti udělení jsou jen lidé, stojící kolem listu „Bohemia“.

✦ Kanadská slovenská liga vydala „Kalendář 1936“, v němž je velmi zajímavé pojednání o životě a smrti M. R. Štefánika. ✦ Il. Marek a Al. Roháček vymigrovali z Hamburku do USA. ✦ Představení „Čsl. obce legionářské v exilu“ vydalo 2. 1. 1. r. prohlášení k návratu svého býv. místopředsedy Dr. Lva Sychravy do Prahy: v prohlášení se od Sychravy distancuje, prohlášení však není podepsáno ani označeno nějakým jménem, kdo za něj stojí. ✦ Ferd. Peroutka přijede s Jul. Fiertem (nynějším ředitelem čl. oddělu RFE v Mnichově) z USA do Mnichova, neboť čl. oddělu RFE stojí před reorganizací jak personální, tak i programovou. ✦ Dr. Jozef Zvonár-Tieň a St. Kramár, který je majitelem zasilatelské dárkové firmy „Dunaj Parcel Express Service v USA“ (oba býv. spolupracovníci M. Černáka), publikovali návrh vánoční akce 5 dolarových balíků pro slov. uprchlíky v Německu a Rakousku, jež by nesly heslo: „Balík M. Černáka“. ✦ Sudet. něm. list „Die Brücke“ přinesl zajímavé pojednání Bert Toseh „Před 100 lety napsala B. Němcová „Babičku““. ✦ Manželům Předikovým v Hamburku se narodila dcera. ✦ Dcera zpěvačky Jar. Novotné se provdala za P. Packarda. ✦ Býv. nár. soc. posl. Alois Cížek oslavil 50. narozeniny. ✦ Jiří Štembera, který se „proslavil“ svým případem s komunistickým čl. vyslanecem, uveřejnil 17. 12. 1935 v „Našich hlasích“ článek „Odpověď Práci“, v níž se sice pokouší ospravedlnit a prohlašuje, že se musel domnívat, že jeho pí. matka je již mrtvá, jelikož dostal v tom smyslu dopis, nikterak však nevyvrstluje obvinění, že si celý případ s čl. vyslanecem vymyslel. ✦ Bonnský úřad pro list a informace vydal dvě zajímavé knihy: „Leistung u. Erfolg“, 93 stran, a „Deutschland im Wiederaufbau 1935“, 473 stran; obě knihy podávají přehled a statistická data o vzestupu Německé spol. rep. ✦ Slovenský katol. list „Jednota“ v USA vydal velmi zajímavý „Kalendář lednový 1936“, sestavil F. A. Hrobák. ✦ V Mnichově zemřel podkarpatsko-ukrajinský politik Ivan Nebela. ✦ Koncem r. 1935 zemřela naše vzácná příznivkyně pí. A. Heisingerová, původem z Brna.

Zrcadlo exilního tisku

„NAROD“ (katolický list — Chicago) 18. 12. 1935 v článku „Aho, dát příležitost všem“ od J. Hálka: „Budíž jen stručně po pravdě řečeno, že čl. vyslání nemalou zásluhou Peroutkovou nevyněje náležitý čas a celkové programové zacílení na př. duchovním hodnotám viny. V povšechném programu tupě odpovídá na jedinečný rozměr náboženského citění v ČSR. Pomíjí je proto, že intelektuální schopnosti katolických exulantů byly do rozhlusu připuštěny jen v míře uboze mizivé... Nejen posuzujeme Peroutkovo jednání, ale vzrušujeme také kritiku, kterou jednou veřejně předneseme před biskupy Československa a před katolickým lidem. Budeme svědčit, jak křesťanské myšlení a působení bylo za vedení Peroutkova v časech rozhodného boje křesťanství a demokracie s komunismem v rozhlase Svobodná Evropa dušeno, ničeno, odstrkováno.“

„TRIBUNA“ (list radikálně levicového Čsl. zahrani. ústavu v exilu — Leiden/Hollandsko) list. — prosinec 1935 v článku „Nové pokusy“: „Na příštích schůzkách mladých došlo k roztržce mezi zaměstnanci Svobodné Evropy a ostatními. Zaměstnanci Svobodné Evropy se rozhodli soustředit se kolem anglického časopisu, který byl prostřednictvím pracovního sboru finančně zajištěn a opatřen redaktorem (stal se jím red. Šustr z Clevelandu); ostatní projekty zamítli. Naproti tomu zbývající hodlají pokračovat v programu, který předtím vytyčili.“

„NOVÝ ŽIVOT“ (měsíčník CML — Řím) leden 1936 v rubrice „Poznámky“: „O prázdnotách se konal pracovní sjezd Sdružení vysokoškolačů sudetoněmecké Ackermann-Gemeinde... Při té příležitosti promluvil duchovní rádec sdružení, augustinián P. Paulus Sladek a řekl m. j.: „Před Bohem i před bratry a sestrami národa českého vyznáváme dnes svou vinnu, vinnu našeho národa. Bezpráví nezačalo teprve v r. 1945, kdy postihlo nás. Musíme na sebe vzít všechno, čím bylo předtím ublíženo českému národu. Naše vyznání viny musí zajít do minulosti a zahrnout řadu desetiletí, možná století. Provinili jsme se na českém národě jeho podceňováním a opovrháváním. Přijímali jsme služby věrných a nesobeckých lidí tohoto národa jako samozřejmost, nebyli jsme schopni uznat jež za národ stejnorodý.“

„SLOBODNE SLOVENSKO“ (Mnichov) listopad-prosinec 1935 v článku „Věrní tradici“ od Dr. Joz. Paučo, gen. taj. SNRVZ: „O věcech, zda jsme my Slováci národem, přestalo se už debatovat. Ale dnes už i o tom, zda nám patří vlastní stát, přestáváme debatovat. Vzdávám se tímto přirozenému požadavku — mít vlastní stát — nedebatuji ani koloniální národy. A kdo by nás vypravoval na debaty v tomto směru, chtěl by snížit naši kulturu daleko pod úroveň nekulturních národů. Neboť jen národy bez kulturní tradice, bez důkazů duchovní vyspělosti, anebo v duchovní depresi, nechávají se ponížiti jařmem otroctví a zneužívají i veřejným a násilným odprávním národních práv.“

„ČESKÉ SLOVO“ (nár. soc. — Mnichov) leden 1936 v článku „Kde je náš vlastní podíl?“, „Je třeba přemýšlet (myšlení boli, říkával Masaryk a zřejmě to ještě pořád platí) a dál rozvíjet o významu začlenění nynějších satelitních států do evropské jednoty: je třeba uvažovat a věřit celých pro střední Evropu: dunajská federace? Federace s Polskem? Jen touto přípravou se můžeme zajistit pro všechny eventualities, jen toto studium může být spolehlivým podkladem pro činnost, která ve vhodné chvíli a za příznivé situace může vést k 28. říjnu.“

„HLAS EXILU“ (radovského „Sdružení“ — Mnichov) leden 1936 v článku „Komunismus bez masky“: „Na příkaz Moskvy dává pražská komunistická vláda v posledních letech neomezené možnosti rozvoji ukrajinismu na vých. Slovensku, kde podle komunistické statistiky žije 150 000 Rusínů, které bolševici nyní nazývají „Ukrajince“.“

✦

Sdílujeme exilní veřejnosti, že nás navždy opustili naši drazí přátelé

GERHARD HOFFMANN
Günding Německo

FRANTIŠEK ROLL
Boulogne Belgique

Budíž jim cizí země lehkou . .

Co říkali včera?

„Široké vrstvy stoupenec čl. strany nár. socialistické již dlouho pozorovaly, že stále vzrůstajícím znepokojením, že politika užšího vedení strany se stále více odklonovala od socialistického programu a dala se na cestu, vedoucí zpět od výmnoženosti revoluce a ideálu lidové demokratické republiky. Tímto počínáním se užší vedení strany odcizilo svému členstvu... Tím ztratilo toto vedení oprávnění vésti stranu a postavilo se tak mimo její rámec... S upřímným srdcem stojíme za věrným společenstvím a přátelstvím k SSSR a k ostatním slovanským státům. V tomto těsném spojení vítáme spolupráci se všemi pokrovními a mírumilovnými silami západních zemí a odsuzujeme podvrátěné snahy reakčního kapitalismu a imperialismu, jak to odpovídá staré tradici našeho svobodnílového a pokrokového národa. Vítáme rozhodnutí pana presidenta republiky, který vyvedl stát z těžké politické krize a stavíme se bezvýhradně za vládu Nár. fronty pod vedením Klementa Gottwalda.“ (Z „Provolání věrným stoupenec čl. strany nár. socialistické“, jež přineslo ve velmi výrazné úpravě na titulní straně „Svobodné slovo“ 27. února 1948, a jež m. j. podepsali i univ. prof. Dr. Vrat. Hušek a Dr. Miloslav Kohák, oba dnes vedoucí redaktoři RFE v New Yorku.)

HUMOR EXILU

V rádiu praskla nová aféra. Po chodbách a v kamíně se ustrašeně šušká, že na jednoho poslůčka je vážně podezření, že není organizován v národně socialistické straně ani není spřízněn s nějakou vedoucí osobou v rádiu nebo v Radě ani není intimně spjat s manželkou, sestrou nebo neteří takové vedoucí osoby, tudíž, že se do rádia mohl dostat pouze podvodem. Záležitost se přísně vyšetřuje. Potvrzují-li se tyto podezření, bude dotčený na hodinu vyhozen.

Taková je Brazílie

Tak na pět novinami proběhla zpráva: V jednom domě zde v Sao Paulo bydlel Ing. Jan Zeman se svou paní. Jejich sousedem byl nějaký vyšší policejní úředník, který začal Zemanovu ženu obtěžovat mlhostnými návrhy a skončilo to tak: jednoho dne Zeman, vrátiv se z práce, nalezl hý bez ženy a totálně vykradený. Souusede mu řekl, že v bytě byla policie. Po dlouhém hledání mu bylo sděleno, že žena je nebezpečný hlázen a byla odvezena do blázince. Když protestoval proti odvlečení manželky a proti vykradení bytu, byl srovně zadržován a několik dní držen ve vězení. Po propuštění, nevěda kam se obrátit, zaslal do redakce jednoho listu a tam si stěžoval a prosil o pomoc. List o tom napsal a otiskl to také některé jiné noviny, m. j. i „Deutsche Nachrichten“. Redaktor „DN“ Dr. Buchmann (Opavák), vida, že se jedná o krajana, začal se o případ zajímat podrobněji, aby Ing. Zemanovi pomohl — nato i Zeman zmluvl: To je Brazílie. Až budou jiné časy, můžeme psát romány. Dnes je zde cenzura a státní právo — tedy právo policie.

Každá cesta do práce a z práce je vlastně román. Román o přepychu a strašné bídě, o nelidskosti, zločinech a vyvrhlech, kapšáři a děvčátek, prostitucech obelto pohlaví, lidech všech ras a typů, desorganizovanosti a dětinství, špině a umělé krásě těl atd. Do práce jede hodinu (ve 4 hod. ráno), z práce (po šesté hod. večer) mi to však trvá 3 až 5 hodin. Příkladům výstřihů ze zdejších novin, sděluji, že v saopaulském dopravním sekretariátu přijde opět k dalšímu obrovskému skandálu, neboť se tam ztratilo 1000 osobních automobilů. Takové kousky jsou zde na denním pořádku a zpronevěry jdou vždy do desítek milionů. A nic se však neděje — chlap úraduje a krade dál. Skoro všichni guvernéři jsou miliardáři.

Takové jsou zde poměry. Proto Baťa a všichni ti, co propagují emigraci sem do Brazílie, ať jdou k šípku. Dají se tu jen těm, co nebudou pracovat: těm, kteří přijedou s trochem kapitálu a začnou „kšeft“ bez ohledu na levo či napravo. Jinak jsou zde ještě možnosti pro zloděje a padvudníky. Poctivý uprchlík, který sem však přijede s holým rukama, může se udit, chce-li slušně a důstojně žít, pokud není nějakým specialistou. Musí totiž konkurovat zdejšímu, hladově placeným pomocným dělníkům, o jejichž bídě si Vy tam v Evropě nemůžete učinit vůbec představu.

Ctenář, Brazílie.

SOULASITELI S NAŠÍ PRACÍ.
SPOLUPRACUJTE S NAMI

BOHEMIA, list Českých demokratických federalistů, vychází jednou měsíčně. Redakce: München 25, Reulandstrasse 25, Germany, telef. 12655. Postschlossfach 41, München 3 BS. Vedoucí redaktor a odpovědný zástupce listu Fr. Janík-Horák. Majitel a vydavatel V. Pekelský. Příspěvky se nevracují a nehonují. — Toto číslo bylo vydáno 27. ledna 1936. — Tiskem Buchdruckerei Josef Deschler, München 5, Baaderstr. 36.

Pravda o 17. listopadu 1939

Benedikt, Austrálie

Ze 16. na 17. listopad byla v kanceláři K. H. Franka rozsvícena okna po celou noc. Nikdo ze spící Prahy neušel, že za stolem státního tajemníka říšského protektora sedí kat, který si v těchto chvílích vkresluje oprátku do znaku. Strašlivý kat! Strašlivý tím, že se bál přiblížení raných hodin více, než celá prohlouzející se Praha! Ale pražští spáří nadrželi si i v nastávajících hodinách ve svých schůtcích tělech spící krev. Nebylo síly vyjít proti kulometům. Chyběli Děkovi vojáci, kterým byl právě na ruzyňském popravisti předčítán ortel smrti.

Den začal dříve, než určilo samo slunce. Den začal o 2. hodině ránní. Nebe hrůzy rozprostřelo stříbrnou mlhu nad Prahou... To již drkotaly po pražských ulicích řady autobusů, obsazených maďarskými SS. Jely třemi prondy: Ke Staré Koloně na Letné, k Svehlově a Ládkově koleji.

Potkali mne někdy v životě něco strašného, pak to bude jen sen, ve kterém by se mi zjevilo probuzení 17. listopadu 1939 v mém studentském pokojku ve Staré Koloně na Letné. Probudil mne strašlivý dusot stáda koní, zručíci z chodby. Ale to se již mavnutím pažby vojenské pušky rozlély dveře a já jen ožil studenou blávnou pistole přímo na srdce...

A pak smutný průvod Prahou. Přeplněný autobus za autobusem. Kam nás asi vezou? Byl jsem jedním z prvních, kteří osmistupem museli projít spalárnou zbesitých zbrojnošů. Ztratil jsem klobouk i svrchník a s rozraženou holí na pravé noze doskál jsem znovu před hlavě kulometu. Během několika hodin nás bylo v ruzyňské jízdně přes dva tisíce. A pak dvanalet přísných hodin stání v pozoru, kdy člověk vsutku nevěděl (jak K. H. Frank měl v pravém úmyslu), v kterém okamžiku se rozervou připravené kulometry. Vedle mne stál vedoucí nár. soc. studenti ze Staré Kolony, MUC, Otto Zák (dnes primář nemocnice), a V. Opršal, stoupenec gen. R. Gajdy, kterého před ranami neuchránila ani černá košile. Asi o tři řady za mnou stál JUC. Spínka, vedoucí komunistických vysokoškolačů, který teprve před nedávnem se vrátil ze studijní cesty po SSSR.

Asi k šesté hodině večer přišel rozkaz, aby studenti z prvního semestru vystoupili. Naše řady prořídly o několik stovek. Pak byl čten rozkaz, aby vystoupili z řad studenti, jejichž rodiště je v zobrazení území (v Sudetech), studenti, kteří byli organizováni ve Vlajce nebo v některých fašistických sekcích. Když jsem viděl prvního vystupující soudruha JUC. Spínku, zaváhal jsem, jak se mám rozhodnout. Poznal jsem, že skutečně všude a ve všem je zmatek. Ale také, že je všechno v sázce. Bařto vyhrájí ti, co odechází, nebo vyhrájí ti, co zůstávají. Kdo z těchto dvou částí přehraje? Po krátké rozmluvě s nár. soc. O. Zákem, gajdovcem Opršalem, lidovcem Floriánem ze Staré Říše na Mor., agrárníkem Novákem atd. rozhodli jsme se vystoupit. Buř —

anebo... Jakmile jsme došli k zadnímu vchodu jízdního, byli jsme všichni vyhnáni na nádvoriště a to opět před kulometry. Tam nám bylo ještě spíláno a pak před namířenými kulometry byl dán rozkaz rozběhnouti se k navedené bráně.

Ještě téže noci jsem byl s MUC. O. Zákem za doprovodu Dr. K. L. zaveden do Kolovratského paláce, kde zasedala česká vláda. Nikdo z přítomných nevěděl, co se v Ruzyňi vlastně děje. Celý smutný referát tlumočil jsem ministři vnitra gen. četnictva Jeřkovi. Pak k nám přišel min. předseda gen. Eliáš a min. doc. Dr. J. Havěk, který mi podal listek s devíti jmény a lázal se mně, známí náhodou oni studenti? Čtu a říkám: „Vždyť to jsou téměř všichni z vedení Svazu českého studentstva!“ Jen jedno jméno jsem neznal a nikdy neslyšel. Tuším, že „Freiwillich“. Gen. Eliáš dává rozkaz, aby mi bylo vyplaceno 10 000.— K. jako první výpomoc. Následujícího dne MUC. Zák z mého čl. rozkázal K. 5 000.— mezi vysokoškolačky ze Staré Kolony v devícté kádrně Dahlborka. Dávata byla bez úplné bez prostředků a některá tola bez šatstva vyhnána do ulice. My jsme prozatím našli ukrv i u jedné rodiny na Zderaze.

Teprve asi za týden jsem se dozvěděl od sekretářky SCS o podrobnostech hrůzného případu ze studentských kanceláří v Hopfenstokově ulici. „Vypadalo to tam jako po bitvě. Stoly i židle přeházeny. Všechny přítomné Gestapo odvedlo do Pečkova paláce a kanceláře zapečetilo.“

Tohoto večera židná schůze SCS nebyla. Ale kdo měl vždy čas, tak rád zavítal do Hopfenstokovy ulice „na besedu“. Když byl byl nepokoj Ing. Vl. Grégra, který mne pozval na večer, byl bych rozhodně mezi nimi. Do Pečkova paláce byli toho večera přivedeni studenti též ze soukromých bytů. Býv. funkcionáři SCS a též někteří, kteří s vedením SCS neměli vůbec nic společného. Frankovy historické rozkazy způsobily, že pravá ruka nevěděla, co dělá ruka levá. Od sekretářky SCS jsem se též dozvěděl, jak hrůzní šli studenti na popravu. Odmítli nabízené šátky na zavázání očí před vyšetřem. Jediné nejmladší, sotva devatenáctiletý Šafránek, se rozplakal...

A Praha mlčela! Dělničstvo šlo zblábě, tíže a v pořádku do práce. České dělnictvo, kterého se K. H. Frank tolik bál. Nebyl unřen ani jediný pokus solidarity s českým studentskem! K. H. Frank sám prohlásil, že největší obavy měl z generální stávky a také dodal, že kdyby se mu vynulul požádek z ruky, byl by zhaven svého výsostného postavení a poslán na frontu. Proto ta zběhla, nekontrolovatelná likvidace. Malá ukážka: Tak na př. ze Staré Kolony na Letné se zúčastnilo pohřbu medika Opletala a demonstraci pouze sedm vysokoškolačů a to jen gajdovci. Sedm z několika stovek, kde velkou převahu a vedení koleje měli komunisté a socialisté v rukou. Mužské osazenstvo bylo převezeno do Ružyně a z velké části posláno do kone. tábora. Z Nové koleje z Devíce se pohřbu medika Opletala a demonstraci zúčastnily stovky vysokoško-

PRATELE, PISTE NAMI!

Děkujeme všem, kteří nám již zaslali své svědectví o tom, co dostali za celou dobu svého exilu od IRO, AFRC a jiných soc. organizací a jak bylo v tom kterém táboře hospodařeno. Velmi zajímavé svědectví jsme obdrželi z Austrálie, lidci strašné poměry na vystěhovalecké lodi s emigranty do Austrálie. Píšte nám své svědectví a připojte se tak k naší akci proti ožebračování bezbranných exulantů!